

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HALİL CİBRAN KAÇIK

HALİL CİBRAN

1883 yılında Lübnan'da doğdu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne göçmüş olan Cibran, 1900'lerin başında Beyrut'ta da kısa bir süre yaşadı. Bir süre Fransa'da da yaşayan ve Rodin'in atölyesine devam eden şair, ömrünün büyük bölümünü ABD'de geçirmiş ve 1931 yılında hayata veda etmiştir.

Şiirleri bütün dünyada büyük yankıları uyandıran Cibran, dünyanın birçok diline çevrilmiş ve aynı coşkuyla okunmuştur. Hayatının etrafında örülen "efsanevi" gerçeklik, ona "deha" denilmesine yol açmıştır. Sadece şiir yazmakla kalmamış, resim yapmış ve resmin yanında sanatın birçok dalıyla ilgilenmiştir. Resimleri, dünyanın çok önemli galerilerinde halen sergilenmekte, şiirleri dünyanın çeşitli dillerine çevrilmekte ve kendisine sık sık atıf yapılmaktadır. 21. yüzyılın bazı "pop ikon"larının ondan söz etmesi, Cibran'a olan ilgiyi çoğaltmıştır. 1923 yılında yayımlanan *The Prophet* ("Nebi" / "Tanrı Elçisi") isimli kitabı, Cibran'a asıl ünü kazandıran kitaptır.

"20. yüzyılın en önemli filozoflarından biri" olarak da anılmaktadır.

CAHİT KOYTAK

Şair. 29 Ocak 1949 yılında, Erzurum'da doğdu. İ.T.Ü. Kimya Fakültesi mezunu. Uzun yıllar serbest ticaret yaptı. 15 yıl bir özel TV kuruluşunda, sinema yayınını yönetti. İngilizceden, Fransızcadan, kitaplar çevirdi. Haziran 2010'tan beri *Taraf Gazetesi*'ndeki köşesinde Pazartesi günleri düzenli şiir yayımlıyor. Yayımlanmış şiir kitapları: *İlk Atlas*, *Gazze Risalesi*, *Yoksulların ve Şairlerin Kitabı* (3 cilt), *Yeni Başlayanlar İçin Metafizik*, *Cazın İnnakları*. Yayına hazır 10 şiir kitabı ve bir *Kur'an* çevirisi yayın programında sırasını bekliyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kapı Yayınları 288

Edebiyat 76

Kaçık

The Madman

Halil Cibran

Türkçesi: Cahit Koytak

1 Basım: Nisan 2012

ISBN: 978-605-4322-97-8

Sertifika No: 10905

Kapak Tasarımı: Sinem Er

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

© 2012, Cahit Koytak

© 2012; bu kitabın yayın hakları Kapı Yayınları'na aittir.

Kapı Yayınları

Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76

e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com

www.kapiyayinlari.com

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 12088

Çiftçavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa / İstanbul

Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Genel Dağıtım

Alfa Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Kapı Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

Kaçık

Halil Cibran

Türkçesi: Cahit Koytak

NASIL DELİ OLDUM

I

Nasıl delirdiğimi, nasıl tozuttuğumu
sorup duruyorsunuz bana.

Peki dinleyin şimdi;
bunu siz istediniz:

Bir sabah, Tanrılardan çoğunun
daha afyonu patlamadan,
uykudan sıçrayarak uyandım,
ve bakındım hayatıma,
aynanın raflarına,
bir de ne göreyim, çalınmamış mı
tamamı masklarımın!

- Deliliğin ilmine yeni başlayanlara
bir açıklama yapayım, derseniz burada;
belki inanmakta zorluk çekeceksiniz, ama
birbirinden habersiz yedi mask peydahladı
bu koğuş arkadaşınız, yedi ayrı hayatta
ve kadidi çıkıncaya kadar da
eskitti yüzünde bunların her birini -

Şimdi dönelim hikâyeye.
İçimdeki aynanın raflarında
bulamayınca maskların hiçbirini
sokağa fırladım hemen,
mask falan yok yüzümde,
çıplak yüzümle öyle,
ilk defa, kimsem yani
tam işte o halimle,

ve bağırmaya başladım sokaklarda,
çarşıda, pazarda, meydanlarda
aval aval bakan akıllılara,
“Hırsızlar, hırsızlar,” dedim,
“aşağılık fareler,
tavan fareleri,
sandık fareleri sizi!”

Bu baylardan, bayanlardan kimi
masklarını yüzlerinde tutmaya
çalışarak güldüler, güldüler bana;
kimi de evlerine
ya da tapınağa koştular,
korkarak, deliliğin hiç yoktan
ve hazırlıksız
bulaşmasından falan
günahsız ruhlarına.

Bir sokaktan geçerken,
bir evin damında dikilen biri,
“Bir deli, bu, bir deli!”
diye bağırdı deli deli.

Görmek için bu sesin sahibini
Kaldırdım başımı yukarıya
ve güneş ilk defa
öpmüş oldu o zaman
peesiz, maskesiz suratımı;
ilk kez okşadı gün ışığı
çıplak derisini, yüzümün
ve tutuşturdu, o saat
hakikatin aşkıyla
bunca yıl bir kıvılcım,
bir tutam köz,
arayan yüreğimi.

İşte o günden sonra,
işte o halden sonra
mask olsun istemedim artık
yüzümde ve şarkımda.

Ve o gün o aşkla, o cezbeyle
bağırdım, nara attım orada:

“Ne kutlu insanlarmışsınız meğer,
ne kutlu insanlarmışsınız
Habil, Kabil, kardeşlerim hepiniz,
koğuş arkadaşlarım, benim,
siz masklarımı alanlar,
siz kardeş yüzler,
hısım ve akraba maskeler;
siz erdemli hırsızlar
ve kafasız, yeteneksiz mağdurlar!”

İşte böyle deli oldum ben
ve kafesin kapısını açıp
uçurdum kuşlarımı.

Ya siz, peki ya siz?

Ben işte böyle buldum özgürlüğümü,
hem özgürlüğümü buldum,
hem de güvenliğimi,
deliliğimde;

yalnız olma özgürlüğümü,
biricik olma özgürlüğümü
ve tanımlanıp, çözümlenip,
anlaşılır olmaya karşı da güvenliğimi...

Çünkü, bakın, bizi çözümleyenler,
bizi tanımlayanlar,
bizi anlaşılır kılanlar
ve buna bizi de inandıranlar
tutsak almış olurlar
bir yanımızla bizi.

Bu güvenlik konusunda yine de
gurur yapmak istemem.
Çünkü bir hırsız bile
güvenilir biridir hapishanede,
dışarıdaki hırsıza göre;

ve bir deli, bir başka deli için
daha güvenlidir akıllılardan,
küçük tımarhanede de,
büyük tımarhanede de.

TANRI

Çok, çok eski günlerimde,
ilk konuşma hevesi
ve esin titreşimi
taştığında yüreğimden dilime,
kutsal dağa tırmandım
ve seslendim Tanrı'ya:

“Senin sadık kulunum ben,
Senin sadık kulun, Yarabbi,”
diye dil döktüm ona.
“Senin gizli iraden bundan böyle
yasam olacak benim
ve ben ebediyen
itaat edeceğim sana.”

Fakat Tanrı hiç cevap vermedi bana,
Sadece güçlü bir bora gibi uğuldadı,
uğuldadı ve gömüldü sessizliğe.

Bin yıl sonra yine tırmandım
kutsal dağa
ve yine seslendim O'na:

“Ey Yüce Yaratıcı,” dedim,
“sen tasarladın beni, tamam,
itirazım yok buna,
sonra balçıkla bir biçim,
soluğunla da hayat verdin bana.

bunlar için, borçluyum, biliyorum,
kendimi, cismimi, gölgemi sana
ve borcuma da sadığım;
bir gün mutlaka ödeyeceğim,
ödeyeceğim, ama
uzatmanı niyaz ediyorum senden
bu borcun vadesini,
şöyle bin yılcık kadar daha.”

O gün, Tanrı yine açık bir cevap
vermedi bana.
Fakat bin kanadın hışırtısıyla
bir kuş sürüsü gibi
üstümden geçip gitti.

Ve bin yıl sonra yine
tırmanıp kutsal dağa
seslendim, seslendim O'na:
“Baba, baba, baba,” dedim,

“Bak, senin oğlunum ben.
Merhamet ve sevgiyle
hayat verdindi bana;
biliyorum bunu, elbette biliyorum
ve bildiğim için de -bari
ben de sevgi ve kullukla
götüreyim işi,
diyorum kendi kendime.

ve yerin tüm sevgisiyle
yönelmek için de sana,
senin yer krallığını üstlensem,
diyorum, iznin olursa eğer?”

Tanrı yine açık bir cevap
vermedi o gün bana.
yüksek tepeleri örten
sessiz, yalnız bir bulut gibi
kalkıp gitti üstümden,
bir başka sonsuzluğa.

Bin yıl sonra yine tırmandım
kutsal dağa
ve seslendim Tanrı'ya:

“Tanrım, sen hem amacımsın, benim,
hem ona varmak için
teptiğim yolsun,” dedim,

“Ben senin dününü,
sen benim yarınımsın.
Ben toprağın içindeki
kökünü, kökünü, senin;
sen de benim göğe doğru açan
çiçeğimsin, çiçeğim;

Ve güneşin altında birlikte büyüyor,
birlikte boy atıyoruz
göğe yukarı.”

İşte o zaman Tanrı bana doğru eğildi
ve tatlı sözler fısıldadı kulağıma.
Ve kendisine koşan bir dereciği
nasıl bağrına basarsa, deniz,
O da işte öyle bağrına bastı beni.

() günden sonra,
indiğim vadilerde de
gezdidiğim ovalarda da
artık hep yakınında oldu, Tanrı.

DOSTUM

Sevgili dostum,
göründüğüm gibi değilim ben.
İçine girilen bir elbiseden
başka nedir ki görünüş zaten?
Titizlikle dokunmuş bir elbise ki,
senin sorgulamalarından koruyor beni,
seni de benim ilgisizliğimden.

Bendeki bu '*ben*' makulesi,
sevgili dostum,
sessizliğin evinde oturuyor
ve orada daha uzun bir zaman
fark edilmez kalacak,
fark edilmez ve yaklaşılmaz...

Bak ne diyeceğim,
söylediklerime inanmanı
ve yaptıklarına güvenmeni
beklemiyorum senden.

Çünkü benim söylediklerim
senin düşüncelerinin
dile gelmesinden,
yapıp ettiklerim de
senin kendi ümitlerinin
gerçekleşmesinden
başka nedir ki!

Sözelimi, sen,
“Rüzgâr doğudan esiyor,” desen,
“Hım hımm, tam dediğin gibi
doğudan esiyor rüzgâr.”
demek kalıyor bana;
çünkü, ben, benim kendi aklımın,
rüzgârın sırtında değil,
denizin dalgaları üzerinde
gezip tozduğunu
bilmeni istemiyorum senin.

Çünkü denize dair düşüncelerimi, benim,
ne sen anlayabilirsin,
ne ben anlamamı beklerim senden.
Çünkü denizde yalnız olmak
istiyorum ben
ve denizle yalnız olmak..

Senin için gündüz olduğunda,
sevgili dostum,
benim için gece oluyor;
ama o zaman bile tepelerin üstünde
dans eden öğlen vaktinden
ve vadinin karşı kıyısından
süzölüp giden
ikindi vaktinden söz ediyorumdur
sana belki de.

Çünkü ne benim karanlığımın
yuttuğu ezgileri işitebilirsin,
ne de yıldızlara doğru açılan
kanatlarımı görebilirsin sen -
ben de istemem bunu zaten,
ve ayrıca istemem, işitmeni
ve görmeni, senin,
beni senden,
seni benden ayıran şeyleri de.

Sen kendi cennetine yükseldiğinde
ben kendi cehennemime iniyorumdur -
hatta o zaman bile,
sen aşılmaz uçurumun
karşı yakasından bana:

“Hey, arkadaşım, yoldaşım, benim!”
diye seslendiğinde,
ben de sana, “Hey, yoldaşım, arkadaşım!”
diye karşılık veriyorum, o kadar -
görmeni istemiyorum çünkü,
indiğim cehennemi.
gözlerinin nurunu söndürür
alevler, çünkü, senin,
dumanlar burnunu yakar.
Ama cehennemimi seviyorum ben,
senin ziyaretine razı olamayacak kadar.
Ve yalnız olmak istiyorum orada da,
kendi cehennemimle, öyle, yalnız...

Sen gerçeği seviyorsun, dostum,
Gerçeği, Güzelliği, İyiği;
ben de senin hatırın için,
evet, diyorum, evet,
bunları sevmek iyi, güzel ve âlâ.
Ama içimden gülüyorum
bu platonik aşkına, senin.
Yine de istemem görmeni, güldüğümü.
Gülerken de yalnız olmak, istiyorum çünkü,
deli deli gülmenin yarattığı boşlukla,
ıssızlıkla yalnız, bir başıma.

‘İyi’ sin, ‘*iyi biri*’ sin sen, sevgili dostum,
iyi, hassas ve zeki;
hatta mükemmelsin, mükemmel -
ve ben de iyileşiyorum,
hassaslaşıyorum,
zekileşiyorum, konuşurken seninle,

bilgelik ve dikkat yol gösteriyor
her gün biraz daha çok
benim de sözlerime.
Böylece daha kolay ve güvenlice
saklayabiliyorum deliliğimi.
Yalnız olayım istiyorum çünkü;
yalnız olmak, deliliğimde de,
kendimi deliliğe verişimle de...

Bizimkisi dostluk değil belki,
bu sonuç da çıkarılabilir
bulanık öykümüzden.
Fakat bunu nasıl anlatabilirim sana,
nasıl anlatabilirim, dostum,
yolun sonuna varıncaya kadar
seninle beraber yürümüşken,
beraber, el ele?

Ve yine nasıl anlatabilirim sana, nasıl,
sana göre olmadığını, benim yolumun
ve baş başa kalmak istediğimi
yolun tozu, toprağı,
yalnızlığın karı, yağmuru, kasırgası
ve deliliğın közü, buzu,
çamuruyla baş başa?

BOSTAN KORKULUĞU

Bir defasında, “Bu ıssız tarlada
dikilip durmaktan yorulmuş olmalısın,”
dedimdi bir korkuluğa.

“Korkutup kaçırmak çapulcu kuşları
zevklerin en derini, en uzun ömürlüsü,”
diye karşılık verdi korkuluk bana
ve ekledi sonra,
“Bunun içindir ki, yaptığım iş
hiç de yormuyor beni.”

Biraz düşündükten sonra,
“Bak, bu söylediğin doğru,” dedim,
“bu zevki iyi bilirim, ben de.”

“Yoo, yanlışın var senin,”
diye itiraz etti hemen,
“yalnızca içi saman dolu olanlar
bilebilirler bu gökçe zevki.”

İkunun üzerine terk ettim o tarlayı,
çıkaramadan o gün
korkuluğun sözünde
pohpohlamamı var benim için,
yoksa küçümseme mi?

Korkuluğun, başıma filozof kesildiği
o sıkıcı günün üstünden
bir yıl gibi bir zaman geçmişti ki,
Bir gün yine o taraflara düştü yolum,
yine o tarlanın yanından geçiyordum;

aa, bir de ne göreyim,
iki karga yuva yapmamış mı
şapkasının üstüne,
şu, pek ince zevkleri olan
ve onları, içi saman dolu olmayan
sahte korkuluklarla
paylaşmak istemeyen
o eski dostumuzun!

UYURGEZER

Doğduğum şehirde, bir vakitler,
ikisi de uykuda gezinen bir anne
ve onun bir kızı vardı.

Bir gece, vakit iyice ilerleyip
sessizlik iyice bastırıldığında,
bu iki kadından her biri
kendi uykusunda gezinirken
sisle kaplı bahçede
birbirleriyle karşılaşmışlar.

“Sonunda bu da oldu,”
diye başlamış söze anne,
“düşmanımla karşı karşıyayım işte!
Seni melun şey seni!

Senin yüzünden harap oldu gençliğim.
Ve kendi hayatını, sen zalim,
yıkıntısı üstüne kurdun, benimkinin!

Ah, ne olurdu sanki,
öldürebilseydim seni!”

Kız buna aynı kıvraklıkta
cevap vermekte gecikmemiş,
“Seni menfur kadın, seni!
Seni bencil moruk,” demiş,
“benimle, özgür benliğim arasında
dikilip duran duvar seni!

Benim hayatımı,
kendi donuk hayatının
sadece bir yankısı olarak gören hain!

Ah, ne olurdu sanki, ne olurdu,
ben dünyaya geldiğim zaman
ölüp gitmiş olaydın sen.”

Tam o sırada bir horoz ötmüş
ve uyanmış ikisi de.
Anne yumuşak bir sesle,
“Oo, iyi uyudun mu, sevgili kızım,
cancağızım benim?”
diye sormuş,

Ve kız, sevgi dolu bir sesle,
“İyi uyudum, anneciğim,”
diye yanıtlamış onu,
“iyi uyudum ve düşümde
güller, yaseminler içinde
kucaklaşırken gördüm,
sen ve ben, ikimizi.”

“A! inanmıyorum,” demiş anne
ve elini ağzına götürüp
yapmacık bir hayretle,
“Ben de tam öyle gördüm,
inan ki, ben de tam işte öyle!”

AKILLI KÖPEK

Bir gün bir grup kedinin yanından
Akıllı bir köpek geçiyordu.
Bu köpek kedilere iyice yaklaşınc
Baktı, bu seninkiler
Çayet kendilerinden emin
Ve hiç sayıp salladıkları yok
Geleni, gideni.
Durup şöyle bir süzdü
Bu kendini bilmezleri.

Topluluğun içinden iri yarı
Ve ciddi bir kedi ayağa kalktı;
Bir süre göz gezdirdi kediler arasında;
Sonra, “kardeşlerim,” dedi,
“Kardeşlerim, dua edin, dua;
Dua üstüne dua, dua üstüne dua!
Hulusü kalple yaparsanız bunu,
İnanın bana, inanın bana,
Zerre kadar şüphe etmeden
Bildireyim ki size,
Gökten fare yağacak, fare,
Belki üç öğün sofranıza.”

Bu sözleri duyan köpek
İçinden güldü, güldü
Ve geçip giderken kedilerin yanından,
“Ah, kör kediler, aptal kediler,” dedi,
“Kitapta öyle yazıyor,
Ben de öyle biliyorum,
Benden önce atalarım da
Öyle biliyorlardı ki,
Gökten, duayla, yakarmayla
Yağmur yağacak olsaydı eğer,
Bu bir fare yağmuru değil,
Kemik yağmuru olurdu ancak.”

İKİ KEŞİŞ

İssız bir dağda, Tanrı'ya kulluk eden
ve birbirini pek seven
iki münzevi yaşıyordu.

Bir tek toprak kapları vardı
ve sahip oldukları tek eşya
buydu, bu iki münzevinin.

Bir gün ayartıcı bir ruhun,
keşişlerden yaşça büyüğüne
güçlü bir dürtüyle
musallat olacağı tuttu.

Ve yaşlı keşiş, genç olana,
“Uzun zaman oluyor ki,” dedi,
“seninle beraber yaşıyoruz.
Artık ayrılma zamanı geldi.
Ama, ayrılmadan önce
paylaşmamız gerekecek, tabii,
Tanrı ne verdiyse,
ortak olduğumuz şeyleri.”

Oteki keşif hem şaşardı,
hem üzüldü buna
ve “Çok üzdü beni,” dedi,
“böyle durup dururken,
bırakacağını söylemen
bu yoksul çömezini, üstat.
Fakat ne gelir elden,
gitmek zorundaysan,
ne diyebilirim, kader.”

Bunları söyledikten sonra da
toprak kabı getirdi
ve uzatırken onu yaşlı keşişe,
“Bunu bölemeyiz, kardeşim,” dedi,
“al, senin olsun.”

Bunun üzerine, öteki,
daha önce onda hiç görölmeyen
soğuk, uzak
şaşırtıcı bir tonla,
“Bağış kabul edemem,” dedi,
“kendi payımdan başka
Hiçbir şeyde yok gözüm.
Kabı bölmemiz gerekiyor.”

Genç keşiş, “Ama kabı kırarsak,
bu ortada, besbelli,” dedi,
“ne senin, ne benim işine yarar.
En iyisi ve uygun görürsen, tabii,
kura çekelim aramızda,
kabı o alıversin,
artık kime çıkarsa.”

Fakat yaşlı keşiş direndi,
“Adil bölüşmeden
ve benim kendi payıma
düşen parçadan başka
bir şeye razı olamam,”
diyerek itiraz etti buna,
“Kabı ikiye bölmeliyiz,
başka çözüm istemem.”

İş buraya varınca,
başka söz bulamadı, genç keşiş,
“Gerçekten istediğın buysa,” dedi,
“ve işine yarayacaksa eğer,
pekâlâ, öyle olsun,
getir kıralım kabı,
yeter ki, kırılan, kalp olmasın.”

Fakat o an, genç münzevi açıkça
böyle erdem ve bilgelik makamında
inciler döktürdükçe
yaşlı keşişin yüzü
bir öfke bulutuyla
karardıkça karardı
ve ayartıcı bir dürtü
onun sesini kullanarak
ve onun dudaklarıyla
genç keşişe, “Seni melun,
seni ermiş bozuntusu seni,
kavga istemiyorsun ha,
öyle mi, öyle mi?” diyerek
üzerine yürüdü, ötekinin.

Ama bu saldırı hamlesi
toprak kabın, genç keşişin eliyle,
kaşarlanmış azgının
tepesi kazınmış kafasında
parçalanmasını önleyemedi
ve yüzünün, gözünün
kan revan içinde kalmasını...

‘VERMEK’ VE ‘ALMAK’ ÜZERİNE

İsa’nın yaşadığı günlerde
yastıklar dolusu iğneleri olan
hasis bir adam vardı.

İsa’nın annesi bir gün bu adama gitti ve
“Komşu,” dedi, “oğlumun giysisi yırtık;
tapınağa gitmeden önce
oğlumun giysisini onarmam gerekiyor.
Bana bir günlüğüne
bir iğne veremez misin ödünç?”

Adam İsa’nın annesine
bir tek iğne bile
vermesine vermedi, fakat
tapınağa gitmeden önce
aktarması için oğluna,
‘*Vermek*’ ve ‘*Almak*’ üzerine
ilmihal bilgileriyle soslu,
yağlı mı yağlı
ve geri ödemesiz
bir dolu vaaz verdi.

YEDİ BENLİK

Gecenin en sessiz saatinde,
yarı uykudayken ben,
benim yedi benliğim
bir araya geldiler
ve oturup fısır fısır,
neler konuştular, neler...

Benliklerimden ilki,
“Yıllarca burada, aranızda,” dedi,
“bu kaçık adamın içinde yani,
gündüzleri onun acılarını,
ağrılarını yenileyivermekten,
geceleri de canlandırmak için
şiiirin közlerini zihninde
ona hüüzün üstüne hüüzün
üflemekten başka bir iş yapmadan
böyle oturmaktan sıkıldım.
Dayanamıyorum artık bu karanlık kadere
ve başkaldırıyorum ona.”

İkinci benlik,
“Sen benden talihliyimişsin, kardeş,
hem de hayli talihli,” dedi,
“çünkü bana biçilen rol,
bu kaçık adamın neşeli benliği olmak.
Öyle olduğu için de,
mutlu anlarında onunla gülüyor,
onunla şarkı söylüyorum.

Ve kafasında gönle ferahlık veren
düşünceler boy gösterdiği zaman
takma kanatlarıyla, onun,
dans bile ediyorum.

Ama gına geldi bana da
aynı şeyleri yapmaktan hep.
Bu kanıksanmış rol için
başkaldırısam, diyorum,
sık sık kendime ben de.”

Üçüncü benlik,
“Ya ben peki, ya ben, dostlarım,” dedi,
“ben, sevmeye zorlanmış benlik?
ben, vahşi tutkular, hülyalı arzularla
sürgit çöllerde dolaşan benlik?

Bu kaçık adama başkaldırmak,
yeter, buraya kadar demek
isteyenlerden biri de benim, evet,
bendeniz, aşk-hastası ve mecnun
rolünü üstlenen benlik.”

Dördüncü benlik,
“Aranızda en sefil olanınız benim,
diye katıldı muhabbete,
“ben, tiksinti ve nefretten,
yıkıcı hor görüden başka
hiçbir duygudan
pay verilmeyen benlik...”

Evet, benim o, benim, ben
kasırğa gibi yıkıcı olan benlik!
Benim o, benim o, benim,
cehennemin karanlık
mağaralarından birinde
dünyaya getirilen

ve şimdi de bu kaçık adama karşı
başkaldırma yönünde
içi, cehennem gibi harlı
hislerle dolup taşan.”

Beşinci benlik, “Hayır, hayır,” diye bağırdı,
“en ateşli isyancı benim, ben, içinizde!
Ben, düşünen, hayaller kuran benlik,
açlığın ve susuzluğun benliği;

rahat yüzü görmeden,
peşine düşmeye mahkum
bilinmeyen şeylerin,
henüz yaratılmamış fikrin
ve şiirin budalası.
Benim, ben, sizler değil,
asıl başkaldırmak isteyen!”

Altıncı benlik, “Ve ben,” dedi,
“ben, durmadan çalışan benlik,
yoksul, zavallı işçi.
Ben, geçip giden günleri
dayanıklı ellerle
ve tutku dolu, arzu dolu gözlerle,
kalıcı eserlere çeviren
ve biçimi olmayan ham ve dilsiz şeyleri
biçime kavuşturan,
şiire, şarkıya dönüştüren benlik.
Benim, ben, başkası değil -asıl
başkaldırmak isteyen bu kaçık işverene.”

Yedinci benlik,
“Ne kadar tuhaf ama,” dedi,
“hepinizin böyle tek tek ve
birbirinizden habersiz
başkaldırmak istemeniz
bu talihsiz adama!

Oysa siz, her biriniz,
önceden çizilmiş olan,
kaçılmaz, yan çizilmez
birer kadere sahipsiniz.

Sizler gibi, kaderi önceden belirlenmiş
benliklerden biri
olsaydım keşke ben de!
Fakat nerde bende o talih...
Hiç-bir şey-yapmayan benliğim, ben;
kendine özgü ne bir yeri,
ne de zamanı olan benlik...

Ve siz, her biriniz, hayatı
ve onu oyun sanan bu kaçık sahibini
her gün yeniden yaratacak
edimlerle meşgulken,

ben, bomboş bir var oluş durumunda
oturup durmak zorundayım.
Şimdi söyleyin, siz misiniz,
yoksa ben mi,
başkaldırması öncelikle gereken?”

Yedinci benlik bu acıklı,
etkili konuşmayı yapınca
diğer altı benlik acıyarak baktılar
ve söyleyecek söz bulamadılar ona.

Gece ilerledikçe de,
benliklerin tamamı aynı yorgan altında
yeni ve mutlu bir teslimiyet içinde
derin bir uykuya daldılar.

Bir tek yedinci benlik
uykuya veremedi kendini, ne yaptıysa;
gözlerini dikip seyretti sabaha kadar
her şeyin ardındaki hiçliği...

ADALET

Bir gece şenlik vardı sarayda.
bir adam geldi ve prensin önünde
yüzüstü kapandı yere.
Gözlerini bu yabancıya çevirdi
davetlilerin hepsi.
Adamın bir gözü çıkmıştı
ve kan sızıyordu o gözün oyduğundan.

Prens, “Başına ne geldi böyle?”
diye sordu adama.
Yabancı, “Prens hazretleri,”
diye başladı anlatmaya,
“meslekten bir hırsızım bendeniz.
gökte ay olmadığı için
dün gece, sarrafın dükkânını
soymaya karar verdim.
Fakat zifiri karanlıkta
bir yanlışlık yapmışım,
sarrafın dükkânını atlamış
dokumacı dükkânına girmişim.

İşte orada da, yol üzerine konan
dokuma tezgâhına çarptım
ve sivri bir şey çıkardı o an
bu gözümü yerinden.

Şimdi, ey haksever prensim,
ben bu dokumacıya karşı,
kısasa kısas, adalet istiyorum sizden.”

Bunun üzerine, prens hazretleri
adam gönderiverip
dokumacıyı huzuruna getirtti
ve yargılama sonunda
bir gözünün çıkarılmasına
hükmedildi onun da.

“Ey prens hazretleri,” dedi dokumacı,
“hüküm bence de doğru.
Benim de bir gözümün çıkarılması
adil olmasına adil olabilir de, fakat
ne yazık ki, dokuma sırasında
dokuduğum kumaşın
iki yüzünü de görebilmem için
iki göz gerekiyordu bana.

Oysa, bir komşum var, mesela,
kendisi ayakkabı tamircisi;
ve onun da iki gözü var;
ama iki göz gerekmiyor
işinde bu komşuma.”

Prens, bu sefer de adamlarını salıp
ayakkabı tamircisini getirtti huzuruna.
Ve hemen orada, o anda
gördüğü dünyayla, yaptığı işi
adalet terazisiyle tartıp,
gözeterek komşuyla denkliğini,
bu zavallı adamın da
çıkardılar gözlerinden birini.

Sonra, ayakkabıcı
nasıl emsal olduysa demirciye,
demirci yorgancıya,
yorgancı marangoza,
marangoz duvarcıya
emsal ola ola, sonunda,
hırsızlardan, aylaklardan
iki gözü de açık
kimse kalmadı o şehirde

ve adalet yerini bulmuş oldu,
herkes için, böylece,
adalet tahta oturdu,
ve zulüm müsavi oldu
yoksullarla mağdurların üzerinde.

TİLKİ

Bir tilki, gün doğarken
kendi gölgesine baktı
ve “Bugün öğlen yemeğine
bir deve indirebilirim gövdeme,”
dedi kendi kendine.

Ve öğlene kadar bütün bir sabahı
her yerde deve arayarak geçirdi.
Fakat öğlen vakti bir ara gözü
yine kendi gölgesine ilişti
o zaman da kendi kendine,
“Ah, bulabilsem,” dedi,
“bir fare de aynı işi görür,
küçük bir fare bile.”

AKILLI, HİKMETLİ KRAL

Bir zamanlar Wirani şehrinde
hem güçlü ve dirayetli,
hem de akıllı, hikmetli
bir kral hüküm sürerdi.
Ve bu kral kendi gücünden korkar,
ama kendi aklını sever
ve ona güvenirdi.

Bu şehrin ortasında,
suları serin mi serin,
içimi güzel bir kuyu vardı;
şehrin halkı da,
kralın kendisi ve saray çevresi de
bu kuyunun suyunu içerlerdi;
başka bir kuyu, bir dere,
bir su kaynağı yoktu çünkü.

Bir gece, herkes derin bir uykudayken,
bir sihirbaz gizlice girdi şehre
ve koynundan çıkardığı şişeden
birkaç damla bilinmeyen bir sıvı
damlattı bu kuyuya.

Sonra kendi kendine
ve olup biteni izleyen cinlerine,
“Şu andan itibaren,
bu sudan içen kişi
aklını kaçırarak,” dedi.

Ertesi gün, Kral ve Kral Naib’i hariç,
şehirde yaşayan herkes,
hatta olacakları bilen
sihirbazın kendisi
içtiler bu kuyunun suyundan
ve içen delirdi, içen delirdi, içen...

Gün boyu sokaklarda,
çarşıda, tapınakta
kulaktan kulağına
dolaşan söz şu oldu:
“Kral delirmiş, Kral
ve onun Naib’i, üşütmüşler kafayı.
Artık yönetemezler bizi bu ikisi.
Tutmayalım onları başımızda.
Alaşağı edelim,
Bu tozutmüş Kral’ı
Naib’iyle beraber.”

O akşam, Kral Hazretleri,
altın bir kâseyi
bu kuyudan doldurulup
getirilmelerini buyurdu uşaklara.

Ve getirdiklerinde kâseyi
yarısını kendisi içti, suyun,
kalan yarısını da
Naib'ine uzattı, içmesi için.

Ve o akşam bu uzak Wirani şehrinde
büyük bir kutlama yapıldı
Kral da, Naib'i de, şükür,
akıllandılar diye.

İHTİRAS

Üç adam bir araya geldiler
bir masanın etrafında, bir meyhanede.
Adamlardan biri dokumacı,
biri marangoz, biri de mezar kazıcı.

Dokumacı, “Çok nadide ketenden
kefenlik kumaş sattım bugün
üç kırmızı altına.
Bu gece şaraplar benden,” dedi.

Marangoz, “Ben yaptığım en iyi
tabutu sattım bugün,” dedi,
“Şarabın yanında kuzu çevirmesi de
bu gece benden, dostlar.”

“Bugün ben sadece bir mezar kazabildim,
ama cenaze sahipleri
iki kat ücret ödediler bana.
İzin verin, şarabın ve kuzunun yanında
ballı börek de benden olsun bu gece.”

Ve bu üç ahbap, yarışırcasına birbiriyle
sofrayı donattılar da donattılar;
bütün gece yediler, içtiler, eğlendiler.

Müşteriler bu gece
saçıp savuruyorlar,
bonkörlükte yarışıyorlar diye
meyhaneci, sevinçten havalarda uçuyor,
karısına, iki lafın arası
göz kaş edip, gülücük yolluyordu .

Üç arkadaş, ay doruğa varınca
çıktılar meyhaneden
ve yolda şarkılar söyleyerek,
naralar atarak evlerine gittiler.

Meyhaneci ve yanında karısı,
meyhanenin kapısında dikilmiş
bakarlarken onların arkasından,

“Ah bu beyefendiler!” dedi
eşine, meyhaneci,
“Ne kadar eli açık ve soylulardı!
Ne olur, her gece gelseler de
ihya etseler bizi!

O zaman oğlumuz büyüyünce
bir meyhaneci olmaz,
sabahtan akşama kadar
çalışmak zorunda kalmazdı bizim gibi.
Okuturduk onu,
O da işini sıkı tutar,
papaz olurdu belki.”

YENİ ZEVK

Yeni bir zevk keşfettim dün gece.
Tam bu zevki deniyordum ki ben,
bir melek ve bir şeytan
evin eşiğinde
nasılsa birbiriyle
burun buruna geldi
ve hemen yaka paça
kavgaya tutuştular.

Benim keşfettiğim şu
yeni zevkten başkası
değildi bu kavganın konusu.

Biri, “bu günahtır, bir günah,
bir günah ki, simsiyah!”
diye bağırırken,
öteki, “Hayır, affetmişsin sen,
hence sevaptır, sevap!”
diye itiraz etti hemen
ve ekledi ardından,
“bir günah olsa bile,
bu bembeyaz bir günah!”

ÖTEKİ DİL

Dünyaya gelişimden üç gün sonra,
ben yatarken yumuşak beşiğimde,
şaşkın ve ürkek bakışlarla,
süzerken çevremdeki dünyayı,
annem, “Nasıl benim bebeğim, şimdi?”
diye dadıma seslendi.

Dadım, “Çok iyi, madam,”
diye yanıtladı annemi,
“üç kez emzirdim onu,
bu kadar erken yaşta,
bu kadar neşeli bebek
görmemiştim, doğrusu.”

Bense pek öfkeliydim o an,
“Doğru değil, anneciğim,
doğru değil, dadının söylediği,”
diye kopardım yaygarayı,

“yatağım kaskatı çünkü,” dedim,
“emdiğim süt de biraz
ekşimiş geldi bana;
ayrıca, emdiğim göğsün kokusu da
iğrençti, iğrenç ötesi hatta.
Kısacası, mutsuzum, mutsuz,
öyle neşeli falan değil.”

Fakat sözlerimi ne annem anlıyordu,
ne dadım, doğal olarak -çünkü
benim konuştuğum dil
geldiğim başka bir dünyaya aitti.

Ve hayatımın yirmi birinci günü,
beni vaftiz ettikten sonra, papaz,
“Oğlunuz Hristiyan doğduğu için,
Çok mutlu olmalısınız, madam.”
dedi anneme.

Bu çok şaşırttı beni.
Sert sert baktım gözlerinin içine
sonra yine yaygara kopararak
müthiş bir uslamlamayla
dedim ki bu papaza:

“Öyleyse, mutsuz olmalı şimdi
Cennette Meryem Ana,
çünkü Hristiyan değildi,
doğduğu gün, yazık ki,
sevgili oğlu, İsa.”

Fakat papaz da anlamadı
konuştuğum dili, o zaman,
annem ve dadım gibi.

Yedi ay sonra, bir gün
bir kâhin bana ve anneme baktı,
baktı ve gizemli bir edayla,

“Oğlunuz bir devlet adamı olacak,
o gün gelince, hatırlayın sözümü,
ve hayırla anın beni,” dedi,
“büyük bir lider görüyorum,
alnının çizgilerinde onun,
bakışlarında,
burnunun kemerinde, sonra
ve çenesinin yapısında...
insanların ve olayların
çok, çok önünden giden
büyük bir önder seçiliyor açıkça.”

“Hep büyük bir müzisyen
olarak, düşünmüşümdür seni,” dedi,
daha bebekken sen kundakta
açıkça görmüştüm bunu
ve haber vermiştim sizinkilere.”

İnanır mısınız bana,
onun söylediklerine inandım,
ya da inanmak istedim o gün;
Çünkü artık ben de unutmuş durumdaydım
dilini, geldiğim o yitirilmiş dünyanın.

NAR TANELERİ

Bir zamanlar, bir narın ortasında,
her şeyden habersiz yaşarken ben,
bir gün, bir nar tanesinin,
“Gün gelecek bir ağaç olacağım,”
dediğini işittim,
“Gün gelecek, bir ağaç olacağım
ve rüzgâr şarkı söyleyecek
dallarımın arasında;
dans edecek gün ışığı
yapraklarımın üstünde;
bütün mevsimler boyunca güçlü
güzel ve görkemli olacağım.”

Bunun üzerine, bir başka nar tanesi,
“Senin kadar genç olduğum günlerde,”
diye söze karıştı,
“ben de hayaller kurardım böyle;
ama olup biteni, geçmiş, geleceği
ölçüp tartabiliyorum şimdi
ve görüyorum ki, boşmuş, boş,
boşun boşu,
ümitlerim de, hayallerim de.”

Sonra bir üçüncü nar tanesi
karıştı söze,
“Hiçbir şey görmüyorum ben,” dedi,
“hiçbir şey, bu tikiş tikiş
ve tekdüze hayatta-
öyle büyük, öyle parlak falan
bir gelecek vaat eden.”

Bir dördüncü nar tanesi,
“Fakat, parlak bir gelecek umudu
olmadan da, düşünsenize,” dedi,
“ne kadar manasız olurdu hayat.”

Beşinci nar tanesi,
“Niye tartışıp duruyorsunuz,
olacaklar hakkında
böyle boş yere,” dedi,
“anlam veremiyorum buna, doğrusu,
daha bilmezken şimdi ve burada
ne olduğumuzu.”

Fakat sohbet böyle felsefi
boyutlara varınca
altıncı nar tanesi:

“Şimdi neyse,” diye açıkladı fikrini,
“gelecekte de öyle
sürdüreceğiz, bence,
neysek, o halimizi
ve bu, hiç yoktan daha iyi.”

Yedinci nar tanesi,
“Gelecekte hayatın
ve onu bu tohum ambarından
dışarı taşımanın
yolu olabilecek
çok parlak bir fikir var
aklının ucunda, fakat,” dedi,
“bir türlü sözcüklere
dökemiyorum onu.”

Böyle, böyle tartışma kızıştıkça kızıştı,
sekizinci, dokuzuncu, onuncu,
derken bütün nar taneleri
tartışmaya karıştı
her ağızdan bir ses değil,
sanki birkaç ses birden
çıkmaya başladı bir an
ve ben söylenenlerden artık
hiçbir şey anlamaz oldum.

Bunun için de, tuttum hemen o gece
taşındım bir ayvanın içine,
Birkaç çekirdek vardı
ayvanın ortasında sadece;
ve ortalık sessizdi,
sessiz ve çürüyecek kadar rahat,
sanırım, bu nedenle.

İKİ KAFES

İç içe iki kafes var
babamın bahçesinde.
Kafeslerden, büyüğünde
babamın, köleleriyle çıkıp
Ninova çöllerinde
ağla yakaladığı
kocaman bir aslan, var;

büyük kafesin içindeki
küçücük kafesteyse,
şarkı söylemeyi bilmeyen
yeteneksiz bir serçe.

Her sabah, tan sökerken bu serçe
sesleniyor aslana,
“Sabahı şerifler hayırlı olsun,
hayırlı olsun,
kanatsız kuşu, sen ey,
büyük kafesin!”

ÜÇ KARINCA

Üç tane karınca, burnunun ucunda
karşılaşmışlar birbirleriyle,
güneşin altında uyuyan bir adamın.
Ve selamlaştıktan sonra,
her biri kendi kabilesine has bir duruşla
orada dikilmiş, soluk almak için
ve derken başlamışlar sohbeta.

Karıncalardan biri ötekilere,
“Bakın, bu tepeler,
bu ovalar var ya,” demiş
bunlar, hayatımda gördüğüm
en çıplak yerler, benim.
Bütün gün, hangi türden olursa,
bir tek darı bulmak için dolaştım,
fakat hak getire, yok oğlu yok.”

İkinci karınca,
“Dere tepe, kuytu, açık
benim de kalmadı,” demiş,
“dolaşmadığım yer,

ben de hiçbir şey bulamadım.
Sanırım, bizim kabile büyüklerinin
hiçbir şey yetişmez dedikleri
o kaygan, hareketli,
çorak ve tekinsiz
yerlerden biri, burası da.”

Üçüncü karınca başını kaldırmış,
“Dostlarım,” demiş, “biz şu an
Yüceler Yücesi,
Gücüne Sınır Olmayan,
Ölümsüz Karınca’nın
mübarek burnunun ucundayız.

O kadar büyük ki bedeni, onun,
kendisini göremiyoruz biz.
Gölgesi o kadar geniş ki, onun,
nerede başlıyor, nerede bitiyor
hilemez, kestiremeyiz.
O kadar gür,
o kadar kalın ki sesi,
işitemeyiz onu.
Oysa O her yerde hazır
ve nazır.”

Üçüncü karıncanın sözleri üzerine
öteki karıncalar bakışmış,
gülüşmüşler.

Tam o sırada, uyuyan adam
birazcık kımıldamış
ve uykusunda eliyle
burnunu kaşıyivermiş;
burnunu kaşırken de
üçü de karıncaların
ezilip gidivermiş.

MEZAR KAZICI

Bir keresinde, defnederken
ölü benliklerimden birini,
mezar kazıcı yanıma geldi ve bana,
“Defin için buraya gelenler içinde
bir tek senden hoşlanıyorum,” dedi.

“Bu pek mutlu etti beni,” dedim,
“fakat öğrenemezsem eğer,
bu hoşnutluğunu, senin
nasıl hak ettiğimi
meraktan hemen şimdi
öleceğim bir kere daha?”

“Senden hoşlanıyorum, çünkü,” dedi,
“Defin için buraya gelen ötekiler
ağlayarak geliyor,
ağlayarak terk ediyor burayı;
bir tek sen gülerek geldin
ve gülerek ayrılıyorsun burdan.”

TAPINAĞIN BASAMAKLARINDA

Dün akşam, tapınağın
mermer basamaklarında,
iki adam arasında oturan
bir kadın gördüm.

Kadının bir yanağı solgundu
tapınağın taşları gibi
solgun ve soğuk;

öteki yanağıysa
nar gibi kızarmıştı,
birazdan o yanakta
alev alev yanan
bir gül açacaktı sanki.

KUTSANMIŞ ŞEHİR

Gençlik günlerimde bana,
surlarının içindeki herkesin
Kutsal Kitaba göre yaşadığı
bir ‘Tanrı Şehri’nden söz etmişlerdi.

Ben de, daha o günlerde,
“Bu şehri arayıp bulacağım,
bu şehri ve o kutsanmışlığı...”
demişim kendime.

Fakat dediklerine göre,
çok uzaktı bu şehir.
Bunu hesap ederek
uzun bir yolculuk için
hazırladım kendimi.
ve Tanrı’nın ıııklı günlerden birinde,
‘Tanrı’nın şehri için, yaya,
koyuluverdim yola.

Kırk gün yol teptikten sonra
şehri uzaktan gördüm
ve kırk birinci gün
kapısından içeri girdim, şehrin.

Bir de ne göreyim,
şehirdeki herkesin,
ama herkesin bir tek gözü
ve bir tek kolu var yalnız.
Şaşırp kaldım buna
ve sordum kendi kendime,

“Böylesine kutsanmış,
korunmuş bir şehirde
yaşayan insanların
duvarların, aynaların ardını
gösterecek gözleri
ve geçmişte, gelecekte onları
uçuran kanatları değil de
tek gözleri, tek kolları mı
olmalıydı, Allah’ım?”

Ben bunları içimden geçirerek
çevreme bakınırken,
fark ediverdim ki birden
şehrin sakinleri de
bana şaşırmışlardı,
iki sağlam gözüm
ve iki sağlam elimle
ben onlarda daha çok
hayret uyandırmıştım.

Hemen yaklaşıarak onlara,
anlamaya çalıştım burda olup biteni.
“Yanlış şehre mi geldim,” dedim,
“Herkesin Tanrı’nın Kitabına
uyarak yaşadığı
Tanrı’nın Şehri değil mi burası yoksa?”

onlar da, “Evet, doğru,
burası o kutlu şehir,”
diye cevap verdiler bana.

“Peki,” dedim, “başınıza ne geldi,
Nerde sağ gözleriniz
ve sağ elleriniz sizin?”

Bu sorum üzerine çevrede
bir hareketlenme oldu
ve içlerinden biri
“Gel bizimle ve gör,”
dedi, hepsinin adına.

Şehrin ortasındaki
mabede götürdüler beni.
Ve orada bir mahzende
bir kesik eller yığını,
bir başka mahzende de
fiçılar, fiçılar dolusu
fıkma gözleri gösterdiler.

Ağzım açıkta kaldı o an;
“Hangi zalim,” diye haykırdım,
“hangi cellat reva gördü sizlere
bu görülmemiş kötülüğü?”

Bir uğultu yükselti içlerinden.
Sonra yaşlıca biri
yanıma yaklaştı
ve şunları söyledi bana:

“Bunu biz kendimiz yaptık,
ey meraklı yabancı, dedi
biz kendimiz kıydık, evet,
kendi ellerimize,
kendi gözlerimize.

Bunu yaptık ki, Yüce Tanrı,
içimizdeki kötülüğe karşı
üstün çıkarsın bizi.”

Ve yüksek bir sunağa
alıp götürdü beni.
Kalabalık da peşimizden geldi.
Yaşlı adam orada,
sunağın üstündeki taşa hakkedilmiş
kitabeyi gösterdi.

Şunları okudum orda:
“Sağ gözünüz bir suç işletirse size,
çıkarıp atın onu;
gözlerinizden birini
kaybetmeniz daha iyidir çünkü,
bütün bedeninizin
ateşte yanmasından.

Ve sağ eliniz size suç işletirse,
kesip atın ve kurtuluverin ondan;
ellerinizden birini
kaybetmeniz daha iyidir çünkü
bütün bedeninizin
ateşte yanmasından.”

Bunları okuyunca
Anladım başlarına geleni.
Ve dönüp kalabalığa,
“Aranızda hâlâ iki gözü,
iki eli de olan
bir tek Allah’ın kulu
yok mu, Allah aşkına?”
diye sormadan edemedim.

“Yok,” dediler, “yok, olamaz da,
henüz okumayı bilmeyen,
Çok genç olanların dışında,
bu kutsal kitabeyi okuyan
ve iki gözü de, iki eli de
hâlâ yerinde duran
kimse yok aramızda.”

Kalabalıkla beraber
çıkarc çıkmar o meşum tapınaktan,
korkular içinde,
arkama bakmadan
adeta kaçarak uzaklaştım
o lanetli şehirden

çünkü pek genç değildim
ve pekâlâ okuyabiliyordum
o kanlı kitabeyi.

İYİ TANRI, KÖTÜ TANRI

İyilik Tanrısı'yla Kötülük Tanrısı
bir dağın doruğunda karşılaşmışlar.
İyilik Tanrısı,
“İyi günler, birader,”
 demiş biraderine.

Kötülük Tanrısı da,
“Sana da, sana da,” diyerek,
başını çevirmeden
karşılık vermiş ona.

İyilik Tanrısı,
“Kötü günündesin galiba?” demiş,
öyle muhabbet olsun diye;

Kötülük Tanrısı,
“Evet, öyleyim, çünkü,” demiş,
“bu son zamanlarda sık sık
beni seninle karıştırıyorlar;

senin isminle çağırıyorlar beni
bu, beyinsiz insanlar.
Bu da, doğrusu, biraz
rahatsız ediyor beni.”

İyilik Tanrısı, “Aa, evet, evet
beni de karıştırıyorlar
sık sık seninle,” demiş,
“çağırın çok oluyor
beni de isminle, senin.”

Kötülük Tanrısı, bunun üzerine,
insanların aptallığına
lanet okuya okuya
yürüyüp gitmiş oradan.

YENİLGİ

Yenilgi! Yenilgim,
Büyük yalnızlığım, soylu yalnızlığım,
Uzaklığım, ıssızlığım benim!
Sen bin zaferden daha değerlisin,
Daha yararlısın, benim için,
Ve her türlü şöhretten,
Şöhretin verdiği gururdan
Daha tatlısın, daha sıcak,
Daha avutucu.

Yenilgi! Soylu yenilgim,
Benlik kılıcım benim,
Benlik bilincim,
Benlik idrakim!

Ve meydan okuyuşum
Alt edemeyeceğim kadar
Güçlü olana!

Senin sayende biliyorum ki,
Gencim daha,
Gencim, diriyim, tez ayaklıyım.
Ve kemirici şöhretin
T'uzacağına düşmüyorum
Sayende, senin.

Tek başınalığımı buldum sende;
Uzak durulmanın
Ve küçümsenmenin zevkini
Buldum sende.

Yenilgim, yenilgim,
prenlere yakışan
büyük geri çekilişim benim!
Işıl ısl parıldayan kılıcım
Ve cam zırhım,
İpek kalkanım benim!
Senin gözlerinde okuyorum,
Başına taç konmanın
Tutsak alınmak olduğunu;

Senin gözlerinde okuyorum,
Anlaşılmamanın,
Aşağılara çekilmek olduğunu;

Senin gözlerinde okuyorum yine,
Kavranmış olmanın,
Bütün edinimlerini, birikimlerini
Tüketmiş olmak olduğunu,
Olgun bir meyve gibi
Ağaçtan düşmek
Ve yenilip yutulmak olduğunu.

Yenilgi! Yenilgim,
Can yoldaşım benim!
Şarkımı dinle sonuna kadar,
Çıglıklarımı ve susuşlarımı;

Ve senden başka kimse
Anlatmasın bana
Kanatların çırpınışını,
Denizin çağrısını,
Geceleri yolcu ateşleriyle kızaran
Dağların çağrısını;

Ve yalnız sen tırman
Ruhumun sarp, çıplak
Ve kayalık yamaçlarına.

Yenilgi! Yenilgim,
Ölümsüz cesaretim benim!
Yalnız sen ve ben
Güleceğiz kahkahalarla
Fırtınalarla savrulurken;

Sen ve ben, ikimiz
Birlikte kazacağız
Mezarlarını,
İçimizde ölen şeylerin;

Ve güneşin altında
Birlikte dikilip duracağız,
Tırmanılması da, aşılması da
İçlikelerle dolu
Dağ gibi heybetli bir iradeyle.

GECE VE KAÇIK ADAM

“Ben de senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi çıplak ve karanlık.
Gündüz düşlerimin üzerinde uzanan
alevli patikalarda yürüyorum;
ve ne zaman ayağım dokunsa toprağa
oradan dev bir meşe ağacı
fışkırıp yükseliyor göğe.”

“Yoo, bana benzemiyorsun,
hiç benzemiyorsun, Kaçık Adam,
çünkü sen, hangi büyüklükte
ayak izleri bıraktığını
görmek için kumda,
attığın her adımdan sonra
dönüp arkana bakıyorsun.”

“Ben de senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi sessiz ve derin.
Ve benim yalnızlığımın kuytu yerinde,
bir Tanrıça yatıyor, doğum yatağında.
Ve doğurduğu çocuğun içinde
Cennet sarmaş dolaş cehennemle.”

“Bana benzemiyorsun, hayır,
benzemiyorsun, Kaçık Adam,
çünkü sen acı karşısında
tirtir titriyorsun hemen;
ve uçurumların şarkısı
korkutuyor seni.”

“Ben de senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi vahşi ve göz yıldırıcı;
baş eğdirilmiş halkların
çığlıklarıyla, iniltileriyle dolu
benim de kulaklarım;
ve yok olup kavimler için
çekilen ahlarla.”

“Benzemiyorsun, hayır,
benzemiyorsun bana, Kaçık,
küçük gündelik benliğini
can dostun sanıyorsun sen,
ve bunca yalnızlıktan,
ıssızlıktan sonra bile
büyük yıkıcı, yırtıcı benliğinle
dostluk kuramıyorsun hâlâ.”

“Ben de senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi kat kat karanlık,
ketum ve korkutucu.
Denizde yanan gemilerle tutuştu
benim bağrım da.
Ve dudaklarım
öldürölen savaşçıların kanıyla ıslak.”

“Yoo, benzemiyorsun, Kaçık,
Benzemiyorsun bana.
Çünkü dişi-ruhlar için duyulan
arzunun tutsağısın sen
ve bir yasa koyucu olamadın
tutkuların üstünde hâlâ.”

“Ben de senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi kıskanç
senin gibi zevk düşkünö;
çünkü benim de gölgeme bürönen kişi,
tadılmamış şaraplarla zil zurna sarhoş;
ve benim peşimden gelen dişi-ruhun da
günah işlerken,
simsiyah bir neşeyle dolup taşıyor içi.”

“Yoo, bana benzemiyorsun sen,
benzemiyorsun bana, Kaçık,
yedi kat örtü altında senin ruhun
ve kendi kalbini
kendi elinde tutmuyorsun.”

“Ben de senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi sabırlı,
ama tutkulu, aynı zamanda.
Kupkuru öpüşlerin kefeni içinde
benim de bağrıma gömülmüş
binlerce düşük var,
binlerce ölü.”

“Öyle mi diyorsun, Kaçık Adam,
Benziyor musun bana biraz sahiden?
Peki, bir çiçek tohumu gibi,
binebiliyor musun sen de,
sırtına, rüzgârların?
Ve bir kılıç gibi tutabiliyor musun
kabzasından ışığı sen de?”

“Senin gibiyim, ey Gece,
senin gibi güçlü ve yüce;
ve yıkılan Tanrıların üstüne kurulu
mülküm ve tahtım benim de.
Ve günler, benim de, seninki gibi,
kaftanımın eteğinden öpmek için
peş peş geçiyorlar önümden.
Ve asla başlarını kaldırıp
bakamıyorlar yüzüme.”

“Bana mı benziyorsun gerçekten,
sen ey Kaçık Adam,
en karanlık yanımin çocuğu, sen ey?
Benim evcilleşmemiş,
eğilip bükülmez düşüncelerime mi
benziyor senin de düşüncelerin?
ve benim engin dilimle mi
anlatıyorsun sen de
içinden geçenleri?

“Evet, ey Gece, evet ey Gece,
ikiz kardeşler gibiyiz biz;
iyi bak gözlerime, iyi bak
ve iyi kulak ver sözlerime:

sen uzaklıkları, dipleri, kuytuları
terennüm ediyorsun,
ben de tıpatıp onlara benzeyen,
tıpatıp onlar gibi uzak,
derin, kuytu
kendi ruhumu.”

YÜZLER

Yüzler gördüm,
her birinde
binlerce yüz vardı üst üste.

Yüzler gördüm,
tek bir kalıpla dökülmüşçesine
aynı yüz vardı -aynı maske
her birinde.

Yüzler gördüm,
yüzün parıltısı altında
görebiliyordunuz çirkinliği.

Yüzler de gördüm ki,
görebilmek için -yüzün
ne kadar güzel olduğunu,
gidermeniz gerekiyordu
yüzeydeki parıltıyı.

Yaşlı, kağşamış yüzler gördüm,
hiçbir hikâyenin izi kalmamıştı
üzerlerinde;

genç ve pürüzsüz yüzler gördüm,
yaşanan her şey yazılmıştı
her birine,
ama ayrı ayrı alfabelelerle.

Yüzleri biliyorum,
yüzleri anlıyorum;
bakarken onlara, çünkü,
kendi gözümün dokuduğu
kumaşla örtüyorum onları önce
ve rahatça görebiliyorum
alttaki realiteyi,
ancak o zaman işte.

DAHA BÜYÜK BİR DENİZ

Ruhum ve ben
yüzmeye gittik büyük denize.
Kıyıya vardığımızda,
kuytu, ıssız bir köşe bulmak için
biraz dolaştık önce.

Ve dolaşırken de,
siyah bir kayanın üzerinde oturan
ve parmaklarının ucuyla
çantasından tutam tutam tuz alıp
denize saçan
bir adam gördük kıyıda.

“Kötümser bir adam olmalı,”
dedi bu adam için, Ruhum,
“Gel, gidelim bu kıyıdan.
Denize giremeyiz burada.”

Sonra küçük bir koya
varıncaya kadar yürüdük.
Beyaz bir kayanın üzerinde oturan
ve elinde tuttuğu,
mücevherlerle süslü kutudan
şekerlemeler çıkarıp
denize atan bir adam gördük.

“Bu da iyimser bir adam olmalı,”
dedi Ruhum,
“Ve bu da görmemeli
çıplak bedenlerimizi.”

Yürümeye devam ettik.
biraz daha yol aldıktan sonra,
kıyıda, suların yaladığı bir yerde
ölü balıkları toplayan
ve onları seve okşaya
tekrar denize bırakan
bir başka adam gördük.

“Bu adamın gözü önünde de
giremeyiz denize,”
dedi Ruhum,

“Pek insan sever birine
benziyor bu adam da.”

O adamı da arkamızda bıraktık.
Biraz gittikten sonra,
Gölgesini kumsala
çizen bir adam gördük.
O çizdikten sonra,
büyük dalgalar geliyor
ve silip süpürüyordu çizdiklerini.
Ama dalga çekilince, adam,
gölgesini yeniden
çiziyordu kumsala.

“Mistik bu adam,” dedi Ruhum,
“Hadi uzaklaşalım burdan.”

Yürüdük, yürüdük
ve bir başka ıssız koyda,
kıyıya vuran dalgaların üstünden
köpükleri avucuyla toplayıp
önündeki kristal kaba koyan
adamı gördük.

“İdealist biri olmalı, bu,” dedi,
pimpirikli Ruhum, bu adam için de,
“Kuşkusuz bu da görmemeli
çıplaklığımızı, dostum.”

Devam ettik yürümeye.
Kıyının bir yerinde,
uzaktan uzağa bir sesin,

“Bu gördüğünüz, deniz.
Bu gördüğünüz, derin bir deniz.
Bu gördüğünüz
engin ve güçlü deniz...”
diye seslendiğini işittik.

Sese doğru yaklaşıncı,
sesin sahibinin,
sırtını denize dönmüş,
bir deniz kabuğunu
eliyle kulağında tutan
ve kabuğun içinden gelen
o bildik uğultuyu dinleyen
bir adam olduğunu gördük.

“Hemen geçelim bunu da,
dedi Ruhum,
“Realist biri olmalı, bu;
kavrayamadığı bütüne sırtını dönmüş
parçayla uğraşıyor.”

Bu adamı da geçtik,
sonra bir başkasını,
sonra bir başkasını...

Otlu, dikenli bir yere geldiğimizde,
orada, kayaların yanında,
başını kuma gömmüş bir adam
çıktı karşımıza.
Ve ben dedim ki Ruhuma,
“Bak işte burada denize girebiliriz;
çünkü bu adam göremez bizi.”

“Yoo,” dedi ruhum, “yoo,
Bu adam hepsinden daha tehlikeli,
çünkü bu adam püriten.”

Sonra, büyük bir hüznün çöktü
Ruhumun üzerine
ve bu hüznün yüzüne vurdu, onun.

“Gel, bu kıyıda gidelim,” dedi,
“Denize girebileceğimiz kadar تنها,
kuytu bir yer yok çünkü buralarda.
Ve ben istemem,
altın saçlarımı dağıtmasını
yahut ak göğsümü açmasını, rüzgârın,
yahut göz önüne sermesini, ışığın,
kutsal çıplaklığımı benim.”

Bunun üzerine, Ruhum ve ben,
daha büyük bir deniz aramak için
uzaklaştık o denizden.

ÇARMIHA GERİLEN

“Çarmıha gerilmek istiyorum ben!”
diye haykırdım insanlara;
“Ama niye sürülsün ki,
senin deli kanın
tertemiz alnımıza, bizim,
ortada mücbir bir sebep yokken?”
diye yanıtladılar beni.

Dönüp dedim ki onlara,
“Çarmıha çekilen bir kaçık
eliyle değilse eğer,
başka nasıl çıkabilirsiniz
üstüne, fani bedenlerinizin?”

Bunun üzerine, düşündü, taşındılar
ve çarmıha çektiler beni.

Çarmıha çekilme de,
düşündüğüm gibi
sahiden yatıştırdı biraz
içimdeki deliyi.

Ve ben yerle gök arasında
öyle dururken çarmıhta asılı,
onlar da yukarı kaldırıp başlarını
baktılar, baktılar, baktılar bana
ve görür gibi oldular bende
yerden kopup
göklere yükseleni

ve onlar da, sanırım, birkaç kulaç
yücelmiş oldular böylece;
hiç kaldırmamışlardı çünkü
başlarını yukarı
o günden önce.

Fakat dikilip bana bakarken öyle,
bir ferisi, seyircilerin içinden,
“neyin kefareti peşindesin sen?”
diye seslendi bana.

Bir başkası,
“Niçin çarmıha gerdin kendini,
hangi sebeple?” dedi;

Bir üçüncüsü,
“Bunun karşılığında,
dünyanın şanını, şöhretini mi
satın almayı düşünüyorsun?
başka ne, başka ne, peki?”
diye fikir yürüttü

Sonra bir dördüncüsü,
“Bakın, bakın, nasıl gülüyor!” dedi,
“Bağışlanabilir mi, böylesi,
velev ki, acıdan gülüyor olsun?”

Ve bunların hepsine cevap olarak,
ben de dedim ki onlara,
“Yalnız güldüğümü,
gülümsediğimi hatırlayın.

Ne bir kefaret ödemek için
burada, çarmıhtayım,
ne bir adanma için;
ne şan, ne şöhret,
ne de kendime gökçe bir nesep
bulmanın peşindeyim.

Bağışlayacağım bir şey de yok.
Susamıştım
ve sizden, içmem için
bana kendi kanımı
vermenizi istedim.

Çünkü düşündüm ki,
kendi kanından başka
ne giderebilir
bir kaçığın susuzluğunu?

Dilsizdim -ve sizden
yaralar açmanızı istedim bedenimde,
ki birden çok ağzım olsun,
hepsi de az konuşan,
çok susan.

Mahpustum günlerinizde,
gecelerinizde, sizin;
ve bir kapı aradım,
beni daha büyük,
daha geniş,
daha uzun günlere,
gecelere çıkaran.

Ve Şimdi gidiyorum işte-
daha önce çarmıha
gerilenlerin yaptığı gibi.

Yorulduğumuzu düŐünmeyin
armıhta, biz delilerin,
biz, kendi bedenlerinde
kendi ruhlarını
armıha gerenlerin.

Çünkü, git git daha akıllı,
daha bilgili,
daha erdemli insanların eliyle,
ve git git daha zgr, daha zengin,
daha adil bir yeryüzüyle,
daha derin ve yüce
bir gökyüzü arasında
armıha gerilir olacağız belki,
böyle sürgit kendi bedenimizde
armıha gerile gerile.”

M Ü N E C C İ M

İapınağın gölgesinde bir başına oturan
kör bir adam gördük, ben ve arkadaşım.
Ve arkadaşım, “Bak,” dedi,
“yörenin en akıllı, en bilge adamı, bu.”

() böyle deyince,
ben ayrılıp arkadaşımdan,
kör adamın yanına gittim,
selam verdim ona.
Ve oturup bir süre konuştuk onunla.

Konuşma sırasında, ona,
“Bu soru için bağışlayın beni,” dedim,
“fakat sormadan edemeyeceğim,
ne zamandan beri körsünüz böyle?”

“Dünyaya geldiğim günden beri,” dedi.

Sonra, “Hangi hikmet ve bilgi yolunu
izliyorsunuz, peki?” diye sordum;

“Ben bir münecimim,”
diye cevap verdi buna.

Sonra elini göğsüne koyarak,
“Buradaki güneşleri, ayları, yıldızları
ve gönlün melekutunda dolaşan
başka ne varsa, hepsini,
hepsini gözlemliyor,
haberler, yorumlar, masallar
ve gerçekler yapıyorum onlardan.”

BÜYÜK ARZU, BÜYÜK ÖZLEM

Erkek kardeşim olan dağla,
kız kardeşim olan
denizin arasında oturuyorum.

Biz üçümüz yalnızlığın uzayında
bir tek varlığız
ve bizi tekvücut yapan sevgi
hem derin, hem güçlü,
hem tuhaf.

Hayır, hayır, demek istiyorum ki,
aramızdaki sevgi
kız kardeşim gibi derin ve ince,
erkek kardeşim gibi
güçlü ve heybetli
ve benim kaçıklığım kadar
tuhaf, yabani.

Bizi birbirimiz için
görünür kılan ilk tan vaktinden,
o ilk alacakaranlıktan bu yana
çağlar, çağlar geçti.

Ve biz üçümüz,
nice alemlerin yaratılmasını,
gelişip, bütün zenginliğiyle
ortaya serilişini
ve sonra da yıkılıp gitmesini
görmüş olsak da
hâlâ genciz, diriyiz
ve istekliyiz.

Genciz, istekliyiz,
tutkuluyuz, ama
ne eşimiz, ne dostumuz var,
ne arayanımız,
ne soranımız.

Yarım yamalak bir kucakta
bulsak da kendimizi,
rahatımız yerinde değil.

Hangi rahatlıktan söz edilebilir ki,
denetim altında tutulan arzu
ve harcanmamış tutku için zaten?

Nereden ve hangi ateşli Tanrı gelecek
kız kardeşimin yatağını ısıtmaya?
Hangi tufan giderecek
susuzluğunu erkek kardeşimin?
Ve hangi kadın hükmedecek
benim gönlüme?

Gecenin sükuneti içinde,
Ateş Tanrı'sının ismini sayıklıyor
uyurken kız kardeşim.

Dereleri, ırmakları çağırıyor,
derelerin, ırmakların
o uzak ve gururlu Tanrıçasını,
uykusunda erkek kardeşim.

Peki ya ben?
Ben kimi çağırıyorum uykumda
ve uyanırken de?
bilmiyorum bunu, bilmiyorum.

Burada, Erkek kardeşim olan dağla,
kız kardeşim olan denizin arasında
dikilmiş duruyorum.

Biz üçümüz yalnızlığın uzayında
bir tek varlığız
ve bizi tekvücut yapan sevgi
hem derin, hem güçlü, hem tuhaf.

ÇİMEN YAPRAĞI

Bir çimen yaprağı, güzün
bir ağaç yaprağına kısık bir sesle,
“Düşerken ne kadar da çok
gürültü yapıyorsunuz
siz güz yaprakları!” dedi,
“Mahvettiniz bütün kış rüyalarımı.”

Kendini aşağılanmış hisseden
ağaç yaprağı,
“Bayağı yaratık, ayak takımı seni!
Zevksiz, sinir şey, ne olacak!”
diye karşılık verdi,
“Yukarılardan haberin olmadığı için,
sesin de yüksek çıkmıyor,
müzik nedir bilmiyorsun,
nasibin yok senin güzel şeylerden.”

Bunları söyledikten sonra
ağaçtan aşağı bırakıp kendisini,
toprağa indi, güz yaprağı.

Ve hemen öyle derin bir uykuya
gömölüverdi ki,
ancak ilkbahar geldiğinde uyanabildi -
ama, aa! yemyeşil bir çimen yaprağı,
bir ot olmuştu şimdi.

Ve sonbahar geldiğinde,
kış uykusu yoklamaya başladı onu da.
Yukarılardan güz yaprakları
düşüyordu ağaçlardan.

“Bu güz yaprakları da,
ne kadar gürültü patırtı
yapıyorlar böyle,”
diye söylendi kendi kendine,
“Mahvediyorlar, tek kelimeyle,
bütün kış rüyalarımı.”

GÖZ

Göz bir gün, Kulağa dedi ki,
“Bu vadilerin ta ötesinde
mavi bir sisle örtülü
yüksek bir dağ görüyorum.
Baksana, o dağ, gerçekten
sence de güzel değil mi?”

Kulak bu sözü dinledi,
sonra çevreye ve uzaklara
iyi niyetle dikkat kesildi,
“Fakat nerede bu dağ?
İşitemiyorum onu.” dedi,

Sonra El, söze katıldı,
“Ben de bu sözü edilen dağa
dokunmak istiyorum,
onu tutmak, hissetmek istiyorum,
ama boşuna;
ulaşamıyorum ona.”

Ve Burun da fikrini söyledi:
“Dağ falan yok ortada,
ben almıyorum
öyle bir şeyin kokusunu.”

Bunun üzerine, Göz,
biraz düş kırıklığı içinde
ötelere doğru döndü.

Ötekilerse, aralarında
Gözün bu tuhaf kuruntusunu
konuşmaya başladılar.
Ve Gözün ciddi mi ciddi
bir algı sorunu olduğuna
karar verildi.

İKİ BİLGİLİ ADAM

Çok eski zamanlarda Efkâr şehrinde
birbirinden nefret eden
ve birbirinin bilgisini küçümseyen
iki bilgili adam yaşıyordu.

Bunlardan biri
Tanrıların varlığına inanıyor,
diğeri inanmıyordu.

Bir gün bu iki adam
pazar yerinde karşılaştılar
ve şakirtlerinin önünde,
Tanrıların varlığı
ya da yokluğu üzerinde
tartışmaya giriştiler.

Saatlerce süren çekişmeden sonra,
kuşkusuz ve beklendiği gibi,
ortak bir sonuca varamadılar,
her biri kalktı, kendi yoluna gitti.

Fakat inançsız olan adam, o akşam
tapınağa gitti
ve sunağın önünde
yüzüstü yere kapanıp
Tanrılara yakardı
ve geçmişteki inançsızlığı için
bağışlanma diledi onlardan.

Yine aynı akşam, diğer bilgili adam,
Tanrıların varlığına inanani,
çıkarıp atamadı kafasından,
evine götürdü
ve gece yarısına kadar sürdürdü
pazar yerindeki tartışmayı;

sonunda kendini tutamadı,
kalktı
ve kutsal kitaplarının hepsini
torladı topladı, ocağa attı.

HÜZNÜM DOĞUNCA

Hüznüm doğduğunda
ona ihtimam gösterdim;
sevgi dolu, sımsıcak
bir ilgiyle baktım ona.

Ve benim Hüznüm de,
öteki bütün canlılar gibi büyüdü,
güzel, güçlü
ve şaşırtıcı zevklerle dolu
bir varlık halini aldı.

Birlikte yaşadık, ben ve o,
Ben ve Hüznüm,
birlikte sevdik
hayatı, dünyayı, sanatı.

Çünkü Hüzün de yüce gönüllüydü,
doğrusu, ona karşı ben de öyleydim.

Hüzün ve ben,
sohbet ettiğimiz zaman
günlerimiz kanatlanır,
gecelerimiz rüyalarla gizemlenir,
çevremiz renklenirdi.

Çünkü Hüznün çok işlek
ve ışıltılı bir dili vardı.
Hüzünle beraberken
benim dilim de
çözülüyor, güzelleşiyordu.

Ve Hüzünle ses sese katıp
şarkı söylerdik
biz ikimiz birlikte.

Konu komşu pencerelere koşar,
şarkılarımızı dinlerlerdi.
Çünkü ezgilerimiz
deniz gibi derindi
ve herkese kendi yaşadıklarından
yitirilmiş sesleri, renkleri
geri getirirdi.

Hüzünle ben ikimiz
yan yana yürüdüğümüzde,
insanlar bizi sevgiyle süzer,
hakkımızda güzel, dostça sözler
fısıldarlardı birbirlerine.

Bize kıskançlıkla bakanlar da,
bizi çekemeyenler de vardı gerçi,
çünkü Hüzün, gerçekten,
ama gerçekten asil bir şeydi
ve ben gurur duyuyordum
kendi Hüznümle.

Fakat çok acı çekiyorum şimdi,
bazen dayanılmaz oluyor
duyduğum acı;
çünkü günün birinde öldü;
evet, öldü,
benim Hüznüm de
bütün yaşayan şeyler gibi.

Öldü ve sessiz, derin,
oyucu düşünceler içinde
bırakıp gitti beni.

Şimdi konuştuğum zaman
kurşun gibi ağır geliyor kulağıma
kendi kelimelerim.

Şarkı söylemeyi denediğim zaman
dilimden dökülenleri
dinleme isteği duymuyor
konu komşu artık.

Sokakta yürüdüğüm zaman
artık kimse bakmıyor bana.

Yalnızca, “Bakın, bakın
Hüznü ölen adam yatıyor
işte şurada!”
diye, acıyarak konuşan
sesler işitiyorum
başımı yastığa her koyduğumda.

NEŞEM DOĞUNCA

Neşem doğduğu zaman,
onu kollarıma aldım
ve evin damına çıkıp bağırdım,
“Gelin komşular,
gelin görün,” dedim,
“Neşe doğdu bugün, neşe!
Gelin, görün, gelin görün,
güneşe doğru gülen
bu ışıltılı şeyi!”

Fakat komşulardan, gelip de
Neşemi görmek isteyen
tek kişi çıkmadı.
Şaşırp kaldım bu tepkisizliğe.

Ama yılmadım,
tam yedi ay boyunca her gün
evin damına çıkıp
haykırdım Neşemi;

Hayret, onca zaman
ne konu komşudan
başını çevirip de bakan
bir Allah'ın kulu oldu,
ne sokaktan geçen yabancılardan.

Ben ve Neşem kapandık evimize;
yapayalnız yaşadık aylarca, öyle,
aranıp sorulmadan.

Derken Neşem solmaya,
yılgınlık göstermeye başladı;
Çünkü onun sevimliliğini
benden başka gören,
onun dudaklarını, yanaklarını
benim dudaklarımdan başka
öpen yoktu.

Ve bu soyutlanmaya
dayanamadı, doğal olarak;
bir süre sonra öldü.

Evet Neşem de öldü,
Hüznüm gibi.

Ölü Hüzünümü hatırlarken şimdi,
ölü Neşemi de hatırlıyorum.
Fakat hatıra dediğin,
rüzgârda bir süre mırıldanan,
sonra işitilmez olan
bir güz yaprağı
yahut bir bulut yumağı
nihayetinde.

Bunun için olmalı, sanırım,
hatırladığım zaman
çok kere karıştırıyorum
şimdilerde,
Hüzünle Neşeyi birbirine.

“KUSURSUZ DÜNYA”

sen ey yitik ruhların Tanrısı,
sen ey, Tanrılar arasında yitirilmiş olan;
işit sesimi:

sen ey, benim gibi kaçık,
serseri ruhları gözeten
merhametli kader,
işit sesimi:

kusursuz bir türün içinde,
kusursuz varlıkların arasında
ben en kusurlu olanım,
en yetersiz olan...

bir insan kaosuyum ben,
bir insan nebulası,
bir düşünce, bir rüya ve hayal,
bir tutku, bir özlem
ve hezeyan karmaşası...

tamamlanmış dünyalarda geziniyorum,
sıvası, badanası yapılmış,
gedikleri kapatılmış
kelepir öğretiler arasında;

sağlam, sarsılmaz, zırhlı, miğferli
yasa insanları arasında,
saat gibi işleyen
düzen insanları arasında,
düşünceleri, düşünce biçimleri
güzeltene sınıflara ayrılmış
güzeltene raflara, reyonlara dizilmiş,
rüyaları bir düzene konulmuş,
görüşleri, sezgileri kodlanmış,
cennetlikler arasında dolaşıyorum.

öyle insanlar ki bunlar, Allah'ım,
erdemleri de ölçülü tartılı,
günahları da ölçülü tartılı;
karanlığın dibinde işlenen
en küçükleri bile, günahların
ve en gizlileri erdemlerin,
tanımlanmış, kodlanmış
ve geçilmiş kodekslere, kataloglara.

yapılıp edilecek işlere göre
dilimlere bölünmüş günler, geceler
ve şaşmaz bir doğrulukla işleyen
kurallarla yönetiliyorlar.

yemek, içmek, uyumak
ve ölümü denemek.
sonra, vakti gelince
yorgun düşmek,
uzanıvermek kanepeye...

çalışmak, oynamak,
şarkı söylemek, dans etmek
ve sonra...
sonra saatler vurunca
hurra, yataklara!

yine bunun gibi, düşünmek,
yine bunun gibi hissetmek
ve sonra, yine bunun gibi,
ufkun orada
görünce o parlak yıldız
son vermek bir kere daha
düşünmeye ve hissetmeye.

yüzüne gülümseyerek çalmak,
fıkrını, zamanını
ya da rolünü
bir komşunun.

cömert, iyiliksever havalarla
hediyeler dağıtmak,
onur yüceltici övgülerde bulunmak,
temkinlice suçlamak,

bir gönlü tek sözcükle
viraneye çevirmek,
bir tek nefesle bir bedeni
yakıp yıkmak, kül etmek
ve sonra...

sonra, dolunca
gündelik çalışma süresi
yıkayıp arındırmak elleri.

kurulu bir düzenle uyum içinde
sevmek, âşık olmak;
önceden kavranılmış bir tarzda
sahnelemek
kendi benliğini en iyi, en ileri;

ilmihale uyarak tapınmak Tanrılara,
sanatlıca şaşırtmak
ya da savuşturmak
başından şeytanları
ve sonra, unutmak bütün bunları,
unutmak bütün bunları,
unutmak bütün bunları,
belleği kökten silip sıfırlamak
bir tuşu tıklayarak.

hayal edilecekse,
güçlü bir güdüyle hayal etmek,
düşünülecekse,
derinlemesine düşünmek;
ve ölüm yokmuş gibi
hissetmeyi başarmak
mutlu olunacaksa.

Hamlet gibi soylu olmayı bilmek,
acı çekilecekse.
ve sonra...
sonra, kadehi boşaltmak,
yarın, ağzına kadar
doldurmak için yine.

bütün bunlar, ey Tanrım,
önceden tasarlanmış olarak
gündelik hayatın rahmine düşer,
önceden karar verilerek,
hesaplanarak getirilir dünyaya,
kılı kırk yarararak beslenir büyütülür,
sıkı disiplinle yetiştirilir,
akılla yönetilir,
yöntemle, yavaş yavaş
öldürülür ve gömülür.

ve bütün bunların
insan ruhundaki
sessiz mezarları bile
işaretli ve numaralıdır.

kusursuz bir dünya bu;
hatasız, eksiksiz,
tamamlanmış bir dünya.
aşkın, harikalar dünyası,
Tanrı'nın cennetindeki
en olgun meyve,
insanlığın düşünce
ve tasarım harikası.

fakat ben niye buradayım, Tanrım,
doyurulmamış tutkunun
yeşil tohumu olan, ben kaçık?

ne doğuda ne batıda gidecek yeri olan
deli mi deli bir fırtına,
yanıp giden bir kuyruklu yıldızın
yitik parçası -ya da
arka yüzü, sarhoş bir gezegenin.

ben niye buradayım, niye burada?
ve sen neredesin,
sen ey yitik ruhların Tanrısı,
sen ey, Tanrılar arasında
yalnız ve yitik olan?

kapı no: 288
edebiyat: 76

ISBN 978-605-4322-97-8

9 786054 322978